

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu articolul 73 din Constituția Republicii Moldova și articolul 47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova.

Anexă:

1. Proiectul de hotărâre
2. Nota Informativă

SECRETĂRIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	420	
"17"	11	2022
Ora		

Deputați în Parlament:

Andriean Cheptanac
Radu Henon
Mihail Druță

Carp Lilion
Igor Iovan
Mihail Popșă
Ion Spăc
Ion Ghioră

LEGE
privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova

(1) Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova (*în continuare – Serviciu*) reprezintă o autoritate autonomă specializată a administrației publice centrale în domeniul asigurării securității naționale.

(2) Serviciul planifică, organizează și desfășoară activități pentru culegerea, verificarea, evaluarea, păstrarea și valorificarea informațiilor necesare apărării Constituției, garantării și protejării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, precum și în scopul cunoașterii, prevenirii și contracarării anticipate a vulnerabilităților, factorilor de risc și amenințărilor ce pun sau ar putea pune în pericol securitatea națională a Republicii Moldova.

(3) Activitatea Serviciului este coordonată de către Președintele Republicii Moldova și este supusă controlului parlamentar. Coordonarea de către Președintele Republicii Moldova se realizează prin: determinarea anuală a direcțiilor prioritare în domeniul securității naționale, repartizarea sarcinilor, în limita atribuțiilor Serviciului, stabilirea tipurilor de informații ce necesită a fi prezentate și modului de prezentare a acestora, precum și evaluarea realizării sarcinilor trasate.

(4) Serviciul este persoană juridică, are denumire oficială și convențională - SIS, dispune de alte atribute necesare, conturi trezoreriale, în bănci, în lei moldovenești și în valută străină.

Articolul 2. Cadrul juridic al activității Serviciului

Cadrul juridic al activității Serviciului îl constituie Constituția Republicii Moldova, prezenta lege, alte acte legislative, decretele Președintelui Republicii Moldova, ordonanțele și hotărârile Guvernului, actele normative ale Serviciului, emise în limitele competenței sale, precum și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și acordurile de cooperare încheiate cu alte servicii speciale.

Articolul 3. Principiile de activitate a Serviciului

Serviciul își desfășoară activitatea conform principiilor:

- a) legalității;
- b) respectării drepturilor și libertăților omului;
- c) independenței și imparțialității;
- d) umanismului;

- e) nonpartidismului și neutralității politice;
- f) oportunității;
- g) continuității și consecvenței;
- h) conspirației, îmbinării metodelor și mijloacelor de activitate publică și secretă.

Capitolul II

ATRIBUȚIILE, DIRECȚIILE DE ACTIVITATE, OBLIGAȚIILE ȘI DREPTURILE SERVICIULUI

Articolul 4. Atribuțiile Serviciului

În scopul asigurării securității naționale, depistării, reducerii sau evitării riscurilor și amenințărilor la adresa securității Republicii Moldova, Serviciul:

- 1) culege, verifică, evaluează, analizează, păstrează și valorifică:
 - a) informațiile de importanță pentru securitatea națională a Republicii Moldova, menținerea și dezvoltarea potențialului științific, uman, economic, de apărare al acesteia, promovarea politicii externe și interne;
 - b) informațiile pentru depistarea, prevenirea și contracararea activităților informative și subversive ale serviciilor speciale străine, ale unor entități sau structuri neconstituționale, precum și a unor grupuri sau persoane aparte, orientate spre prejudicierea intereselor naționale ale Republicii Moldova;
- 2) elaborează și realizează, în limitele competenței, un sistem de măsuri orientate spre identificarea, prevenirea și contracararea riscurilor și amenințărilor ce prezintă un pericol deosebit pentru securitatea națională, după cum urmează:
 - a) schimbarea prin violență a orânduirii constituționale, acțiunile subversive sau orice alte acțiuni care au ca scop înlăturarea prin forță a instituțiilor democratice ale statului, subminarea sau lichidarea prin orice formă a suveranității, independenței sau integrității teritoriale a statului;
 - b) amenințării hibride de securitate cu scopul de subminare a securității naționale;
 - c) uzurparea puterii de stat;
 - d) provocarea urii rasiale, naționale, religioase, sociale, însoțită de violență sau instigări la violență;
 - e) activitatea ce contribuie, în mod direct sau indirect, la desfășurarea de acțiuni militare împotriva Republicii Moldova, favorizarea ocupării statului de către forțe militare străine, diminuarea capacității defensive, securității frontierei de stat, aservirea față de o putere străină sau la declanșarea războiului civil, alte acțiuni violente care subminează existența statului;
 - f) acțiunile și premisele care favorizează, determină sau pot genera situații excepționale la obiectivele naționale de transport, comunicații, sistemul energetic, sistemele informaționale și de comunicații electronice, pe piața financiar-bancară, în domeniul fiscal, vamal, investițional, în ramurile principale ale economiei Republicii Moldova și relațiile lor externe, în alte obiective de infrastructură critică de importanță strategică pentru securitatea națională;
 - g) constituirea de organizații, grupări și structuri: teroriste, extremiste, organizații neconstituționale de culegere de informații sau paramilitare care

periclitează securitatea națională, participarea la activitatea acestora sau susținerea lor în orice formă;

h) prejudicierea gravă a drepturilor și libertăților constituționale ale persoanelor care poate periclita securitatea națională;

i) trădarea de patrie, spionajul, activitatea informativă ilegală, complotul împotriva Republicii Moldova, culegerea neautorizată de informații;

j) incidentele de securitate informațională și crimele informatice, care, în mod direct sau indirect, afectează sau pot afecta securitatea națională;

k) tentativele și acțiunile de dezinformare și/sau de informare manipulatorii ce afectează securitatea informațională a statului, inclusiv prin alterarea conținutului informațiilor vehiculate în spațiul public, cu scopul de a creșea panică, produce tensiuni ori conflicte sociale;

l) culegerea, obținerea, deținerea informațiilor ce constituie secret de stat în vederea transmiterii lor unor structuri neconstituționale, precum și culegerea, obținerea, deținerea oricăror alte informații realizate la indicația reprezentanților structurilor neconstituționale;

m) pregătirea sau comiterea atentatelor la viața, sănătatea și inviolabilitatea persoanelor care beneficiază de protecție și pază de stat, în conformitate cu legislația, ori a reprezentanților altor state sau ai organizațiilor internaționale a căror protecție trebuie să fie asigurată pe durata șederii în Republica Moldova, conform legii, tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte sau a dreptului internațional;

n) sustragerea de armament, muniții, tehnică de luptă, substanțe explozive, radioactive, otrăvitoare, narcotice, toxice și de altă natură, contrabanda cu acestea, producerea, folosirea, transportarea și păstrarea lor ilegală, dacă prin aceasta se aduce atingere intereselor de asigurare a securității naționale;

o) desfășurarea activității teroriste, sprijinirea în orice mod a acestei activități, a altor activități cu caracter extremist, propagarea ideilor și valorilor teroriste și extreme;

p) crima organizată care subminează securitatea națională, precum și activitatea rețelelor internaționale de crimă organizată;

q) corupția care afectează securitatea națională;

r) influențarea, susținerea și/sau adoptarea deciziilor în scopuri contrare interesului național;

s) gestionarea ilegală, degradarea ori distrugerea resurselor economice de interes național sau blocarea accesului la acestea;

t) activitatea îndreptată contra sănătății persoanelor care poate periclita securitatea națională;

u) degradarea mediului ambiant și punerea în pericol a securității ecologice la nivel național și/sau regional;

v) interceptarea și/sau accesarea ilegală a comunicațiilor și/sau a fluxului de date realizate prin rețele de comunicații electronice, precum și confecționarea sau deținerea ilegală a tehnicii speciale sau a mijloacelor de program pentru interceptarea și/sau accesarea ilegală a comunicațiilor și/sau a fluxului de date;

w) penetrarea Serviciului cu exponenți ai serviciilor speciale străine, entităților neconstituționale, grupărilor criminale organizate, a partidelor și mișcărilor de

orientare extremistă, a structurilor economice și financiare, precum și a unor persoane aparte în scopuri ilicite;

x) intenția angajaților Serviciului de a stabili sau stabilirea, în scopuri ilicite, a contactelor cu reprezentanții serviciilor speciale străine, entităților neconstituționale, grupărilor criminale organizate, a partidelor și mișcărilor de orientare extremistă, a structurilor economice și financiare, precum și a unor persoane aparte, ce desfășoară activități ilegale;

3) realizează activități de prevenire, identificare și constatare a următoarelor categorii de infracțiuni:

a) infracțiuni contra păcii și securității omenirii, infracțiuni de război;
b) infracțiuni contra autorităților publice și a securității de stat/naționale;
c) infracțiuni cu caracter terorist,
d) organizarea formațiunilor paramilitare ilegale și participarea la acestea, dacă aceste fapte subminează securitatea națională;

e) dezordini în masă, care afectează securitatea națională, suveranitatea, integritatea și inviolabilitatea Republicii Moldova;

f) infracțiuni contra securității transportului naval și platformelor fixe, care subminează securitatea națională;

g) criminalitate organizată și corupție, alte acțiuni ilegale contra bunei desfășurări a activității în sfera publică, care subminează securitatea națională;

h) criminalitate informatică ce prezintă amenințări la adresa securității naționale;

i) infracțiuni ce atentează la securitatea și interesele economice naționale în sistemul energetic, pe piața financiar-bancară, în domeniul fiscal, vamal, investițional, în ramurile principale ale economiei Republicii Moldova și relațiile lor externe, în sistemele de transport, informaționale și de comunicații electronice, în obiective de infrastructură critică de importanță strategică pentru securitatea națională;

j) infracțiuni în domeniul producerii și circulației de bunuri, tehnologii și servicii de importanță strategică pentru securitatea națională;

k) organizarea migrației ilegale ce afectează securitatea națională și/sau defăimează imaginea statului în plan extern;

l) infracțiuni în domeniul producerii și circulației de arme, muniții și materiale explozibile, arme de distrugere în masă și componente ale acestora, substanțe radioactive, toxice, narcotice, psihotrope și precursori în comerțul internațional;

m) infracțiuni în domeniul importului, exportului, proiectării, producerii, comercializării și utilizării, de către persoanele fizice și juridice neîmputernicite prin lege, a mijloacelor tehnice speciale destinate pentru obținerea ascunsă a informației, mijloacelor de protecție criptografică și tehnică a informației;

n) alte fapte ce prezintă pericol deosebit pentru securitatea națională, prevăzute la pct. 2) al prezentului articol, dacă întrunesc elementele componentelor de infracțiuni, prevăzute de Codul penal al Republicii Moldova;

4) participă la asigurarea și elaborarea și realizarea politicii de stat și coordonează activitatea tuturor autorităților publice în domeniul securității informaționale;

5) constată contravențiile atribuite, în conformitate cu prevederile Codului contravențional, în competența Serviciului;

6) efectuează asigurarea tehnică a interceptării comunicărilor efectuate prin intermediul rețelelor de comunicații electronice, cu utilizarea unor mijloace de program sau mijloace tehnice speciale, instalate sau conectate, în caz de necesitate, la echipamentul furnizorilor de rețele și/sau servicii de comunicații electronice;

7) efectuează asigurarea contrainformativă a Ministerului Apărării, Armatei Naționale, Inspectoratului General de Carabinieri, a altor formațiuni militare, create în condițiile legii, Ministerului Afacerilor Interne și autorităților din subordine, Serviciului de Protecția și Pază de Stat, Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, Administrației Naționale a Penitenciarelor, Centrului Național Anticorupție și a altor autorități publice;

8) participă la elaborarea și realizarea politicii de stat în domeniul protecției secretului de stat, asigură alte măsuri necesare în domeniu, exercită controlul privind starea protecției secretului de stat în cadrul autorităților publice și al altor persoane juridice, inclusiv în instituțiile Republicii Moldova peste hotare și asigură prevenirea scurgerii de informații ce constituie secret de stat și a altor informații importante pentru stat, verifică persoanele care urmează să ocupe funcții ce presupun accesul la informații și activități atribuite la secret de stat, exercită alte atribuții stabilite în competența Serviciului în conformitate cu prevederile Legii nr. 245/ 2008 cu privire la secretul de stat;

9) creează, asigură funcționarea și securitatea sistemelor guvernamentale de comunicații electronice, elaborează și asigură realizarea politicii de stat în domeniul creării, administrării, funcționării și securității sistemelor speciale de comunicații electronice;

10) elaborează și realizează politica de stat și exercită controlul în domeniul protecției criptografice și tehnice a informației atribuite la secret de stat, ține evidența mijloacelor de protecție criptografică utilizate în autoritățile publice și alte persoane juridice, exercită controlul asupra respectării cerințelor înaintate procesului de exploatare, păstrare și distrugere a acestora;

11) elaborează și realizează politica de stat și exercită controlul în domeniul serviciilor de încredere, exercită funcția prestatorului de servicii de încredere calificat de nivel superior;

12) verifică și oferă, în condițiile legii, date privind titularii și candidații la funcții publice;

13) participă la asigurarea securității misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Republicii Moldova de peste hotare și a personalului acestora;

14) efectuează activitate de protecție a personalului propriu, atât în țară, cât și în străinătate;

15) asigură securitatea internă a Serviciului și paza obiectivelor acestuia;

16) colaborează, în limitele competenței, cu Serviciul de Protecție și Pază de Stat în vederea asigurării securității persoanelor care beneficiază de protecție și pază de stat și a obiectivelor aflate în pază;

17) efectuează asigurarea contrainformativă la frontiera de stat, colaborând în acest sens cu Inspectoratul General al Poliției de Frontieră;

18) contribuie, în comun cu alte autorități publice, la realizarea politicii statului în domeniul migrației și azilului, intrării/ieșirii și șederii străinilor și apatrizilor,

acordării statutului de refugiat, precum și acordării, redobândirii și retragerii cetățeniei Republicii Moldova;

19) realizează măsuri în vederea stabilirii locului de aflare și reținerii persoanelor anunțate în căutare națională, interstatală și internațională pentru comiterea infracțiunilor cu caracter terorist, infracțiunilor contra păcii și securității omenirii, contra autorităților publice și a securității statului/naționale, altor infracțiuni care subminează securitatea Republicii Moldova, efectuează reținerea și predarea acestora organelor competente;

20) efectuează evaluarea integrității instituționale în condițiile Legii nr.325/2013 privind evaluarea integrității instituționale;

21) asigură curieratului diplomatic și cel special în condițiile legii;

22) exercită alte atribuții stabilite de legislația în vigoare și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 5. Direcțiile de activitate ale Serviciului

(1) Pentru îndeplinirea atribuțiilor sale în domeniul asigurării securității naționale, Serviciul desfășoară:

- a) activitate informativă externă;
- b) activitate contrainformativă;
- c) activitate specială de investigații, în cazul în care participă la investigarea infracțiunilor;
- d) alte activități stabilite de legislație.

(2) Modalitatea și condițiile de dispunere și efectuare a măsurilor contrainformative și măsurilor informative externe, precum și de efectuare a controlului asupra legalității acestora sunt stabilite de Legea privind activitatea contrainformativă și activitatea informativă externă.

Articolul 6. Comunicarea informațiilor

(1) Informațiile în domeniul asigurării securității naționale, obținute în rezultatul activității Serviciului, sunt comunicate următorilor beneficiari:

- a) Președintelui Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova și Primului-ministru;
- b) Președintelui Comisiei parlamentare securitate națională, apărare și ordine publică;
- c) miniștrilor și conducătorilor altor autorități administrative centrale, inclusiv autonome față de Guvern, când informațiile respective vizează probleme ce țin de domeniile de activitate pe care aceștia le coordonează sau de care sunt responsabili;
- d) primarului general al municipiului Chișinău, primarilor municipiilor, președinților de raioane și Guvernatorului Găgăuziei, când informațiile vizează probleme ce țin de competența acestora;
- e) Procuraturii, organelor de urmărire penală, când informațiile vizează pregătirea sau comiterea unei infracțiuni.

(2) Informațiile atribuite la secret de stat, prevăzute la alin. (1), urmează a fi protejate în conformitate cu Legea cu privire la secretul de stat.

(3) Beneficiarii informațiilor vor informa Serviciul despre relevanța informațiilor prezentate și acțiunilor întreprinse ca urmare a valorificării acestora.

Articolul 7. Obligațiile Serviciului

În exercitarea atribuțiilor, Serviciul este obligat:

a) să activeze în strictă conformitate cu Constituția Republicii Moldova, cu prezenta lege, alte acte legislative și normative în vigoare, precum și cu tratatele internaționale la care Republicii Moldova este parte;

b) să obțină informații de interes pentru asigurarea securității Republicii Moldova, sporirea potențialului ei economic, uman, tehnico-științific și defensiv a statului, crearea condițiilor pentru promovarea politicii externe și interne a Republicii Moldova;

c) să depisteze, să prevină și să contracareze activitatea informativă și subversivă a serviciilor și organizațiilor speciale străine, ale entităților sau structurilor neconstituționale, precum și a unor persoane aparte, acțiunile cărora sunt orientate spre prejudicierea securității naționale;

d) să asigure conducerea Republicii Moldova și autorităților publice cu comunicații electronice guvernamentale și alte tipuri de comunicații protejate, în conformitate cu nomenclatorul aprobat de Guvern;

e) să depisteze emiterile radio ale mijloacelor radioelectronice emițătoare a căror activitate periclitează securitatea națională;

f) să asigure, în limita competențelor, protecție contrainformativă a obiectivelor complexului defensiv, elementele sistemului național de apărare, sistemului financiar-bancar, energetic, de transport, sistemelor informaționale și de comunicații electronice, și obiectivelor din infrastructura critică, care sunt de importanță strategică pentru securitatea națională;

g) la solicitarea organelor de urmărire penală, să acorde sprijin la realizarea unor acțiuni de urmărire penală în privința faptelor, care potrivit art. 4 țin de competența Serviciului;

h) să mențină în stare bună pregătirea de mobilizare a Serviciului, să formeze necesitățile de efectiv și să țină evidența rezervelor efectivului;

i) să coordoneze, la declararea stării de asediu sau de război, în limitele competenței, cu Statul Major General al Forțelor Armate măsurile de menținere a regimului stării de asediu sau de război și să participe la asigurarea operațiilor de apărare a Republicii Moldova;

j) să realizeze măsuri necesare în asigurarea protecției secretului de stat potrivit prevederilor actelor normative ce reglementează acest domeniu, să informeze Parlamentul asupra constatărilor și concluziilor rezultate din activitatea desfășurată pentru protecția secretului de stat;

k) să asigure curieratul diplomatic și să exercite controlul asupra circuitului informațiilor atribuite la secret de stat și al informațiilor de serviciu între Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene și misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Republicii Moldova din străinătate;

l) să asigure predarea operativă, conform legii, a corespondenței parlamentare, prezidențiale, guvernamentale, diplomatice, a trimiterilor ce constituie secret de stat, de asemenea a corespondenței șefilor de state și șefilor de guverne ale statelor participante la Acordul interguvernamental cu privire la Serviciul de Curieri Speciali al Comunității Statelor Independente;

m) să execute alte obligații stabilite prin lege.

Articolul 8. Drepturile Serviciului

(1) Serviciul are dreptul:

1) să participe la elaborarea programelor și strategiilor de stat privind asigurarea securității naționale;

2) să întreprindă măsuri de prevenire a faptelor care subminează securitatea națională, să înainteze autorităților administrației publice, persoanelor fizice și juridice, indiferent de tipul de proprietate, propuneri privind lichidarea deficiențelor constatate în problemele de asigurare a securității naționale, să solicite luarea măsurilor de rigoare și prezentarea de informații privind executarea lor și, după caz, să aplice avertisment oficial;

3) să antreneze, în condițiile prevăzute de legislație, în mod deschis sau secret persoane, cu acordul acestora, în vederea acordării suportului la asigurarea securității naționale;

4) să utilizeze următoarele bunuri, cu excepția celor ce aparțin misiunilor diplomatice și persoanelor cu imunitate diplomatică:

a) în bază de contract sau înțelegere verbală, în limitele necesare pentru realizarea atribuțiilor ce-i revin, încăperile de serviciu, alte bunuri ale persoanelor juridice, ale formațiunilor militare, precum și încăperile și alte bunuri ale persoanelor fizice;

b) în caz de extremă necesitate, în interes de serviciu, mijloacele de comunicații ale persoanei juridice, indiferent de tipul de proprietate, precum și ale persoanei fizice. La cererea proprietarilor mijloacelor de comunicații, Serviciul le compensează, în modul stabilit de legislația civilă, cheltuielile sau prejudiciu cauzat;

c) în caz de extremă necesitate, în interes de serviciu, mijloacele de transport ale persoanelor juridice, indiferent de tipul de proprietate, precum și ale persoanelor fizice. La cererea proprietarilor mijloacelor de transport, Serviciul le compensează, în modul stabilit de legislația civilă, cheltuielile sau prejudiciile cauzate;

d) în situații excepționale, precum și în cazul aplicațiilor planificate la nivel național sau de către Serviciu, în bază de contract sau înțelegere verbală, pe gratis, rețelele și serviciile de comunicații electronice ale furnizorilor, indiferent de tipul de proprietate al acestora. La cererea furnizorilor, Serviciul le compensează, în modul stabilit de legislația civilă, cheltuielile sau prejudiciile cauzate;

5) să efectueze:

a) reținerea făptuitorului care a comis infracțiunile menționate la art. 4 pct. 3), ridicarea corpurilor delictive, solicitarea informațiilor și documentelor necesare pentru constatarea infracțiunii, citarea persoanelor și obținerea de la ele a declarațiilor, evaluarea pagubei, efectuarea altor acțiuni care nu suferă amânare, cu întocmirea proceselor-verbale în care se vor consemna acțiunile efectuate și circumstanțele constatate. Persoanele reținute, procesele-verbale privind acțiunile procesuale efectuate, împreună cu mijloacele materiale de probă, se predau, în termenul stabilit, în conformitate cu legislația de procedură penală, procurorului;

b) reținerea persoanelor anunțate în căutare națională, interstatală și internațională, precum și reținerea persoanelor care au comis fapte ce țin de tentativa de pătrundere și de pătrunderea pe teritoriul pus sub pază specială al obiectivelor cu

regim special și al altor obiective păzite ale Serviciului și predarea acestora în modul stabilit organelor competente.

6) să înainteze autorităților publice, altor persoane juridice, indiferent de tipul de proprietate, indicații executorii privind înlăturarea cauzelor și condițiilor care contribuie la realizarea amenințărilor la adresa securității naționale;

7) să solicite și să primească, pe gratis, de la autoritățile publice, alte persoane juridice, indiferent de tipul de proprietate, informații necesare pentru exercitarea atribuțiilor ce revin Serviciului. Prezentarea informațiilor solicitate de Serviciu nu poate fi refuzată pe motiv că acestea constituie informații cu accesibilitate limitată;

8) să solicite persoanelor fizice, persoanelor cu funcții de răspundere și reprezentanților persoanelor juridice să se prezinte la sediile oficiale ale Serviciului pentru a da explicații în privința chestiunilor ce țin de asigurarea securității naționale, pe domeniile ce țin de competența Serviciului;

9) în interesul asigurării securității naționale, să ducă evidențe operative, să creeze baze de date, în volumul și modul determinate de necesitățile de realizare a atribuțiilor stabilite de lege;

10) să elaboreze standarde și mijloace de protecție criptografică, să exercite controlul asupra respectării regimului secret la utilizarea mijloacelor de protecție criptografică și operarea cu corespondența cifrată în cadrul autorităților publice și altor persoane juridice, misiunilor diplomatice ale Republicii Moldova;

11) să creeze, în modul stabilit de legislație, persoane juridice și subdiviziuni necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor ce revin Serviciului și pentru asigurarea activității acestuia;

12) să creeze subdiviziuni publice și acoperite cu destinație specială în scopul executării atribuțiilor ce revin Serviciului;

13) să acorde, în limita posibilităților, prin forțe și mijloace disponibile, inclusiv tehnice și/sau de program, sprijin organelor de urmărire penală și altor autorități competente la combaterea criminalității. Posibilitatea acordării sprijinului respectiv se coordonează, în prealabil, cu conducerea Serviciului;

14) să antreneze, cu acordul Ministerul Afacerilor Interne, forțele și mijloacele acestuia la acțiuni de asigurare a securității naționale;

15) să efectueze constatări tehnico-științifice și de altă natură, precum și cercetări ce țin de competența Serviciului;

16) să detașeze, la întreprinderi, instituții și organizații de stat și în cele private cu acordul conducătorilor acestora, ofițeri de informații pentru a ocupa funcții în cadrul lor, aceștia continuând să îndeplinească serviciul special;

17) să stabilească relații cu servicii speciale străine, organizații internaționale, să participe în cadrul anumitor reuniuni/structuri regionale, să încheie tratate internaționale, în conformitate cu legislația, și acorduri de cooperare cu alte servicii speciale străine, în domeniile de competența Serviciului, care nu au statut de tratat internațional;

18) să dispună de reprezentanți oficiali ai Serviciului peste hotare, inclusiv în cadrul instituțiilor serviciului diplomatic al Republicii Moldova;

19) să întreprindă măsuri pentru asigurarea securității proprii;

20) să utilizeze, în scop conspirativ, acte care codifică identitatea persoanelor cu funcții de răspundere, apartenența departamentală a subdiviziunilor, organizațiilor,

încăperilor și mijloacelor de transport ale Serviciului, precum și identitatea persoanelor care colaborează cu acesta în mod confidențial;

21) să desfășoare cercetări științifice pe probleme ce țin de securitatea națională și să desfășoare activitate editorială;

22) să contribuie la proiectarea și producerea mijloacelor tehnice și/sau de program speciale necesare realizării atribuțiilor sale;

23) să creeze grupuri de lucru, în componența ofițerilor de informații și specialiștilor invitați de la alte autorități publice, pentru desfășurarea cercetărilor pe probleme importante ce țin de asigurarea securității naționale;

24) să efectueze formarea profesională inițială și continuă și recalificarea personalului Serviciului, inclusiv în străinătate, să pregătească, în bază de compensare sau gratuit, cadre pentru serviciile speciale străine, pentru alte autorități publice, precum și pentru alte persoane juridice, indiferent de tipul de proprietate;

25) să negocieze și să încheie, conform prevederilor legislației, în scopul soluționării atribuțiilor Serviciului, contracte și acorduri cu autoritățile publice, persoanele fizice și persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate;

26) să participe, în limita competenței, la asigurarea securității transportării monedei naționale, la solicitarea Băncii Naționale a Moldovei, în bază de acord interdepartamental, cu compensarea cheltuielilor din contul solicitantului;

27) să efectueze instruirea personalului diplomatic și consular, și membrilor familiilor acestora, care urmează să plece în misiune diplomatică peste hotarele Republicii Moldova;

28) să predea, conform legii, corespondența autorităților administrației publice și corespondența agenților economici.

(2) Nu este admisă utilizarea drepturilor acordate Serviciului pentru îndeplinirea unor atribuții/obligații care nu sunt prevăzute de legislație.

Articolul 9. Avertismentul oficial

(1) Avertismentul oficial adresat unei persoane este o prescripție scrisă prin care se solicită persoanei vizate să respecte Constituția și alte legi ale Republicii Moldova, drepturile și libertățile fundamentale ale omului, să nu comită încălcări ale legii sau fapte ce prezintă pericol pentru securitatea națională, aducând la cunoștință posibilele consecințe legale.

(2) Un avertisment oficial poate fi dat atunci când există suficiente motive, bazate pe informația obținută în activitatea Serviciului, de a indica că persoana poate comite încălcări care ar putea fi dăunătoare intereselor și/sau securității naționale.

(3) Avertismentul oficial se aplică prin decizia directorului Serviciului sau a directorilor adjuncți.

(4) Avertismentul oficial trebuie să fie dat personal, prezentându-l persoanei vizate contra semnătură. În cazul în care persoana avertizată refuză sau nu poate să semneze pe document, se întocmește un proces-verbal. Persoana avertizată este în drept să obțină copia avertismentului oficial. Avertismentul oficial în privința minorilor se aplică în prezența reprezentantului legal al acestora.

(5) Despre aplicarea avertismentului oficial se anunță Procurorul General.

(6) Procedura aplicării avertismentului oficial se stabilește prin act normativ al Serviciului.

Articolul 10. Dreptul la aplicarea forței fizice, a armei de foc, a munițiilor și a mijloacelor speciale

Ofițerul de informații are dreptul la aplicarea forței fizice, a armei de foc, a munițiilor și a mijloacelor speciale în condițiile Legii privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc și Legii privind statutul ofițerului de informații și securitate.

Articolul 11. Cooperarea Serviciului cu instituții din țară și din străinătate

(1) Serviciul își desfășoară activitatea în cooperare cu autoritățile publice din Republica Moldova, cu întreprinderi, instituții și organizații, indiferent de tipul de proprietate.

(2) În scopul concretizării modului și condițiilor cooperării Serviciului cu autoritățile administrației publice, acestea pot încheia acorduri sau emite acte normative comune.

(3) Serviciul poate utiliza disponibilitățile altor organe/autorități și instituții publice ale Republicii Moldova în condițiile prevăzute de legislație.

(4) Autoritățile publice, precum și alte persoane juridice indiferent de tipul de proprietate, sînt obligate să acorde Serviciului, în limita posibilităților, asistență operațională, informațională, tehnică și de altă natură în vederea îndeplinirii atribuțiilor ce îi revin, inclusiv să ofere, funcții pentru detașarea ofițerilor de informații în vederea îndeplinirii unor atribuții în interesul securității naționale.

(5) Organele de drept și de urmărire penală sînt obligate, în limitele legii, să comunice Serviciului orice date și informații, rezultate din activitatea lor de serviciu, ce țin de asigurarea securității naționale.

(6) Prestatorii de servicii poștale, furnizorii de rețele și/sau servicii de comunicații electronice de toate tipurile, inclusiv de servicii în sistemul de legătură cifrată, prin satelit, prin rețelele informaționale globale, regionale și departamentale/instituționale, sînt obligate, în conformitate cu legislația, să creeze condițiile necesare pentru conexiunea mijloacelor tehnice destinate efectuării de către Serviciu a activităților stabilite în competența sa.

(7) Serviciul cooperează cu servicii și organizații speciale străine, cu alte organizații din străinătate, pe probleme de interes comun ce vizează asigurarea securității naționale și internaționale.

Articolul 12. Respectarea drepturilor și libertăților omului în activitatea Serviciului

(1) În activitatea sa, Serviciul asigură respectarea drepturilor și libertăților omului. Nu se admite limitarea drepturilor și libertăților omului, cu excepția cazurilor prevăzute de Constituție și de alte acte legislative.

(2) Persoanele ale căror drepturi și libertăți au fost încălcate de către angajații Serviciului/ofițerii de informații sînt în drept să reclame acțiunile acestora Serviciului, la Procuratură sau în instanța judecătorească, pentru repararea prejudiciului cauzat și tragerea la răspundere a celor vinovați, conform legislației.

(3) Autoritățile administrației publice, precum și alte persoane juridice, indiferent de tipul de proprietate, formațiunile politice, obștești și persoanele fizice au dreptul, în conformitate cu legislația, să obțină explicații și informații de la Serviciu, în cazul lezării drepturilor și libertăților lor, și să ceară repararea prejudiciului cauzat de acțiunile ilegale ale angajaților Serviciului aflați în exercițiul funcției.

(4) Datele cu caracter personal, inclusiv datele privind viața intimă, familială și privată care aduc atingere onoarei și demnității persoanei sau de natură să-i lezeze interesele legitime, obținute în procesul activității Serviciului, nu pot fi făcute publice decât cu consimțământul acesteia, cu excepția cazurilor prevăzute de legislație.

(5) Angajații Serviciului vinovați de abuz de putere sau de abuz de serviciu, fie de excesul de putere sau de depășirea atribuțiilor de serviciu poartă răspunderea prevăzută de legislație.

Articolul 13. Dreptul la informație privind activitatea Serviciului

(1) Societatea este informată despre activitatea Serviciului prin intermediul paginii oficiale a Serviciului, mass-media și prin alte forme, prevăzute de Legea presei, Legea privind accesul la informație, alte acte normative.

(2) Informațiile privind drepturile și obligațiile Serviciului sînt prezentate integral.

(3) Se interzice de a face publice informațiile ce constituie secret de stat sau alte informații cu accesibilitate limitată, a căror divulgare ar putea prejudicia respectarea drepturilor și reputației altei persoane, protecția securității naționale, cu excepția cazurilor prevăzute de legislație în interesul justiției, ordinii publice, ocrotirii sănătății sau protecția moralei societății.

(4) Dreptul la informație privind activitatea Serviciului, nu va aduce atingere modalității de comunicare a informațiilor în domeniul asigurării securității naționale stabilite de art. 6.

Articolul 14. Protecția informațiilor referitoare la activitatea Serviciului

(1) Persoanele angajate în Serviciu, precum și cele admise la informațiile referitoare la activitatea Serviciului, sunt supuse procedurii de acces la informațiile atribuite la secret de stat, dacă altă modalitate nu este prevăzută de legislație.

(2) Persoanele admise, în condițiile legii, la informațiile referitoare la activitatea Serviciului, ce constituie secret de stat sau la alte informații cu accesibilitate limitată, poartă răspundere penală, civilă, contravențională sau disciplinară, pentru divulgarea lor, conform legislației.

(3) Documentele și materialele ce conțin informații referitoare la efectivul Serviciului, persoanele ce colaborează sau au colaborat confidențial cu Serviciul, precum și informațiile despre organizarea, formele, tactica, metodele și mijloacele de desfășurare a activităților informative externe, contrainformative și speciale de investigații de către Serviciu, constituie secret de stat și se păstrează în arhiva Serviciului. Materialele desecretizate din arhiva Serviciului care prezintă valoare istorică și științifică sînt remise spre păstrare la Arhiva Națională a Republicii Moldova în modul stabilit de legislație.

Capitolul III

ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII, CONDUCEREA ȘI PERSONALUL SERVICIULUI

Articolul 15. Organizarea activității Serviciului

(1) Serviciul reprezintă o autoritate publică centralizată, constituită din aparat central și subunități teritoriale.

(2) Subunitățile teritoriale sunt subordonate direct conducerii Serviciului. Amplasarea lor se efectuează la decizia directorului și poate să nu corespundă cu organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova.

(3) Structura Serviciului este aprobată de către Colegiul Serviciului, la propunerea directorului Serviciului.

(4) Efectivul Serviciului este stabilit și aprobat de Parlament la propunerea directorului Serviciului. Efectivul Serviciului în perioadele stărilor de asediu și de război, este aprobat de Președintele Republicii Moldova, la propunerea directorului Serviciului și este atribuit la secret de stat.

Articolul 16. Directorul Serviciului

(1) Serviciul este condus de un director, numit în funcție de Parlament, cu votul majorității deputaților aleși, la propunerea Președintelui Republicii Moldova.

(2) Candidatul propus la funcția de director este audiat, în prealabil, de către Comisia pentru securitatea națională, apărare și ordinea publică, care va prezenta un raport în plenul Parlamentului.

(3) Funcția de director este incompatibilă cu orice altă activitate remunerată, inclusiv activitate de întreprinzător, cu excepția activității de creație, didactice și științifice.

(4) Directorul se numește în funcție pentru un mandat de 5 ani. Directorul Serviciului poate deține funcția nu mai mult de două mandate consecutiv.

(5) La data numirii în funcție, directorul Serviciului depune în fața Parlamentului în prezența Președintelui Republicii Moldova următorul jurământ:

„Jur să-mi dăruiesc toată puterea și priceperea propășirii Republicii Moldova, să respect Constituția și legile țării, să apăr democrația, drepturile și libertățile fundamentale ale omului, suveranitatea, independența, unitatea și integritatea teritorială a Moldovei”

(6) Directorul Serviciului este independent în exercitarea mandatului și inamovibil pe durata acestuia.

(7) Directorul Serviciului este în drept să participe la ședințele Guvernului.

Articolul 17. Condițiile de numire în funcție, încetare și suspendare a mandatului directorului Serviciului

(1) Candidatul la funcția de director al Serviciului poate fi persoana care cumulativ corespunde următoarelor condiții:

a) deține cetățenia Republicii Moldova și nu deține cetățenia unui alt stat, cu excepția statelor membre ale Uniunii Europene, și este domiciliată pe teritoriul Republicii Moldova, ;

b) are capacitate de exercițiu deplină;

c) are studii superioare, calificare profesională și experiență de lucru, de cel puțin 10 ani, în domeniul juridic, apărării naționale, securității statului, ordinii publice sau serviciului diplomatic;

d) se bucură de o reputație ireproșabilă;

e) nu a atins vârsta de pensionare pentru limită de vârstă în sistemul public de asigurări sociale;

f) nu este și nu a fost în ultimii 2 ani membru al vreunui partid politic;

g) nu are antecedente penale, inclusiv stinse sau anulate de instanța de judecată;

h) cunoaște limba de stat;

i) este aptă din punct de vedere medical pentru exercitarea atribuțiilor.

(2) Mandatul directorului încetează în cazurile:

a) expirării termenului pentru care a fost numit;

b) demisiei din proprie inițiativă;

c) pierderii cetățeniei Republicii Moldova sau obținerii cetățeniei unui alt stat, cu excepția statelor membre ale Uniunii Europene;

d) declarării dispariției fără urmă, în conformitate cu legea;

e) pronunțării unei sentințe definitive de condamnare, sau privarea prin hotărâre judecătorească de dreptul de a ocupa funcție de demnitate publică;

f) alegerii într-o funcție electivă;

g) decesului;

h) revocării.

(3) Revocarea din funcție a directorului se face în cazurile:

a) în care acesta se află în stare de incompatibilitate, fapt stabilit printr-un act de constatare rămas definitiv;

b) imposibilității exercitării mai mult de 4 luni consecutiv a atribuțiilor ce îi revin în legătură cu starea sănătății, constatată prin examen medical;

c) constatării necorespunderii cu condițiile de numire în funcție, cu excepția celei prevăzute la alin. (1) lit.e) al prezentului articol;

d) în care se stabilește, printr-un act de constatare rămas definitiv, emiterea/adoptarea de către acesta a unui act administrativ, încheierea directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, luarea sau participarea la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real în conformitate cu prevederile legislației privind reglementarea conflictului de interese;

e) nedepunerii de către acesta a declarației de avere și interese personale sau al refuzului de a o depune în condițiile art.27 alin.(8) din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate;

f) în care instanța de judecată dispune, printr-o hotărîre irevocabilă, confiscarea averii nejustificate a acestuia.

(4) Activitatea directorului Serviciului se suspendă:

a) din momentul punerii sub învinuire, când în privința acestuia a fost intentat un dosar penal, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești;

b) în cazul înregistrării în calitate de candidat pentru ocuparea unei funcții electivă.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(2)-(4) se constată în ședința plenară a Parlamentului, în baza raportului Comisiei pentru securitatea națională, apărare și ordinea publică, prin adoptarea unei hotărîri prin care se ia act de apariția cauzei ce

determină încetarea sau suspendarea mandatului. Încetarea sau suspendarea mandatului directorului se adoptă de către Parlament cu votul majorității deputaților aleși.

Articolul 18. Atribuțiile directorului

Directorul Serviciului:

a) organizează și conduce activitatea Serviciului, fiind responsabil pentru realizarea atribuțiilor Serviciului și activitatea desfășurată;

b) reprezintă interesele Serviciului în raporturile cu Președintele Republicii Moldova, Parlamentul și Guvernul Republicii Moldova, alte autorități publice, în relații cu persoanele fizice și juridice, indiferent de tipul de proprietate, precum și cu serviciile speciale străine, în limitele competențelor acordate;

c) înaintează Președintelui Republicii Moldova propuneri referitor la candidații pentru funcțiile de directori adjuncți ai Serviciului și propune eliberarea lor,

d) repartizează împuternicirile și aprobă obligațiile funcționale ale directorilor adjuncți, poate delega acestora sau altor persoane cu funcții de răspundere unele atribuții ce țin de competența sa, precum și controlează executarea acestor obligații și competențe;

e) în temeiul și în scopul executării legii, emite ordine și dă dispoziții executorii în cadrul Serviciului, aprobă instrucțiuni, regulamente și alte acte normative, inclusiv în comun cu alte autorități publice;

f) în conformitate cu structura și în limitele efectivului aprobate, aprobă Statul de personal al aparatului central și a subunităților teritoriale, creează și lichidează subdiviziuni, decide asupra amplasării și redisolcării subunităților teritoriale;

g) participă la elaborarea și promovarea strategiilor și politicilor de securitate, precum și prezintă, în modul stabilit, spre examinare Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova și Guvernului propuneri privind perfecționarea legislației în domeniul asigurării securității naționale;

h) în limita competenței sale și în conformitate cu legislația în vigoare, stabilește și întreține relații de cooperare internațională, încheie cu alte servicii speciale/entități acorduri de cooperare care nu au statut de tratat internațional în domeniile de competența Serviciului, primește delegații și trimite delegații ale Serviciului peste hotare, în limita alocațiilor bugetare pentru acest scop;

i) stabilește sarcinile și direcțiile prioritare de activitate ale subunităților aparatului central al Serviciului și ale subunităților teritoriale, aprobă regulamentele de activitate ale acestora, exercită controlul asupra activității lor;

j) autorizează, în conformitate cu Legea privind activitatea contrainformativă și activitatea informativă externă măsuri contrainformative și măsuri de realizare a activității informative externe;

k) stabilește, în limita competenței, modul de transmitere de către Serviciu a informațiilor obținute în rezultatul activității Serviciului beneficiarilor legali;

l) negociază și încheie, în conformitate cu legislația în vigoare, contracte și acorduri cu autoritățile publice, cu persoanele fizice și juridice, din țară și din străinătate, indiferent de tipul de proprietate, pentru soluționarea problemelor ce țin de competența Serviciului;

m) angajează în Serviciu, numește și eliberează din funcții angajații Serviciului, decide transferarea/permutarea lor în alte funcții, detașarea, inclusiv peste hotare, trecerea la dispoziție, înlăturarea provizorie de la îndeplinirea obligațiilor de serviciu, stabilește modul de angajare în serviciu special a cetățenilor care au depășit vârsta limită de încadrare în Serviciu, de 40 de ani, în vederea completării lui cu specialități deficitare, până la atingerea de către aceștia a vârstei limită de aflare în serviciu;

n) conferă grade speciale de până la gradul de colonel al Serviciului inclusiv, retrogradează și restabilește în grad special de până la gradul de colonel al Serviciului inclusiv, prezintă, în modul stabilit, propuneri privind acordarea gradelor speciale de general, decorarea cu distincții de stat și conferirea de titluri onorifice ale Republicii Moldova angajaților Serviciului;

o) creează, în modul stabilit de legislație, întreprinderi, instituții, organizații, alte structuri, publice și acoperite, cu destinație specială, necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor ce revin Serviciului și pentru asigurarea activității lui;

p) gestionează mijloacele financiare și tehnico-materiale ale Serviciului, stabilește, conform legii, normele privind planificarea, asigurarea materială și financiară ale subunităților aparatului central al Serviciului și ale organelor teritoriale, precum și privind evidența, controlul și utilizarea mijloacelor materiale și financiare;

q) exercită alte atribuții, stabilite în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 19. Directorii adjuncți

(1) În exercitarea atribuțiilor sale, directorul Serviciului este asistat de către doi directori adjuncți.

(2) Directorii adjuncți sunt ofițeri de carieră din cadrul Serviciului, cu o vechime de serviciu în funcția de ofițer de informații și securitate nu mai mică de 10 ani, numiți și eliberați în/din funcție de Președintele Republicii Moldova, la propunerea directorului Serviciului.

(3) Prevederile art. 17 alin. (1)-(4) se aplică corespunzător și asupra directorilor adjuncți.

(4) Directorii adjuncți exercită atribuțiile distribuite sau delegate de către director, în conformitate cu obligațiile funcționale aprobate.

(5) Pe perioada absenței temporare a directorului, directorul adjunct care îl înlocuiește, poate emite ordine și alte acte doar în limita competențelor atribuite de directorul Serviciului.

Articolul 20. Colegiul Serviciului

(1) Pentru dezbaterea problemelor referitoare la activitatea și politicile promovate de Serviciu, pe lângă directorul Serviciului funcționează, ca organ consultativ, colegiul Serviciului. În cazurile stabilite de lege, colegiul Serviciului are competență decizională.

(2) În componența colegiului Serviciului intră directorul (președinte), directorii adjuncți și alte persoane cu funcții de conducere din cadrul Serviciului. Componența nominală a Colegiului Serviciului se aprobă de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea directorului Serviciului. Regulamentul de funcționare ale colegiului se aprobă prin ordinul directorului Serviciului.

(3) Colegiul Serviciului se convoacă de către directorul Serviciului ori de câte ori este necesar.

(4) Soluțiile identificate și recomandările formulate în urma discuțiilor din cadrul colegiului Serviciului se aprobă cu simpla majoritate a voturilor membrilor colegiului prezenți la ședință și se prezintă directorului pentru adoptarea deciziei respective.

Articolul 21. Autoritățile și instituțiile publice din subordinea Serviciului

(1) În subordinea Serviciului se află Biroul de Curieri Speciali care este o autoritate administrativă prin intermediul căreia Serviciul exercită atribuțiile privind curieratul diplomatic și curieratul special.

(2) Serviciul poate avea în subordine și alte autorități sau instituții publice în scopul realizării atribuțiilor stabilite de lege.

Articolul 22. Institutul Național de Informații și Securitate

(1) Institutul Național de Informații și Securitate „Bogdan Înțeleptul Moldovei” (în continuare – *Institut*) este o subunitate din cadrul aparatului central al Serviciului care realizează instruire specializată în scopul formării profesionale inițiale și continue și recalificării angajaților Serviciului, în domeniul securității naționale, precum și efectuării cercetărilor științifice în domeniul dat.

(2) Institutul poate efectua, în bază de acord/contract, formarea inițială și continuă a specialiștilor altor autorități abilitate cu competențe în domeniul asigurării securității naționale, precum și formarea profesională a persoanelor, din cadrul autorităților publice și ale altor persoane juridice, responsabile de protecția informațiilor atribuite la secret de stat și protecția antiteroristă.

(3) Institutul nu face parte din sistemul național de învățământ și educație, nu este supus dispozițiilor în vigoare cu privire la autorizarea de funcționare provizorie și acreditarea instituțiilor de învățământ și celor privind sfera științei și inovării.

(4) Institutul activează în baza prezentei legi și a regulamentului aprobat de către directorul Serviciului.

Articolul 23. Personalul Serviciului

(1) Personalul Serviciului este format din ofițeri de informații și securitate și din salariați civili (în continuare – *angajați*), care activează în bază de contract. În funcție de atribuțiile ce le revin, ofițerii de informații și securitate fac parte din personalul scriptic sau din cel criptic.

(2) Statutul juridic, modul de îndeplinire a serviciului special prin contract, regimul disciplinar, interdicțiile și răspunderea ofițerului de informații și securitate sînt reglementate prin Legea nr. 170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate.

(3) Angajarea, activitatea de muncă, condițiile de odihnă, salarizarea și normarea muncii salariaților civili sunt reglementate de legislația muncii și de alte acte normative, ținînd cont de particularitățile prevăzute de prezenta lege.

(4) În calitate de salariat civil poate fi angajată persoana care întrunește condițiile generale de angajare, are pregătire profesională, calificare și stare de sănătate necesare ocupării funcției și corespunde criteriilor de securitate.

(5) Angajații Serviciului nu pot face parte din partide și din alte organizații social-politice. Salariații civili pot întemeia și se pot afilia la sindicate.

(6) La angajare în serviciu și ulterior în fiecare an, ofițerii de informații și securitate sunt obligați să depună declarație cu privire la venituri și proprietate și declarație de interese personale în condițiile prevăzute de Legea privind declararea averii și a intereselor personale.

(7) Angajații Serviciului sunt supuși înregistrării dactiloscopice de stat obligatorii, în conformitate cu legislația.

(8) Angajații Serviciului sunt obligați să păstreze cu strictețe secretul de stat, alte informații oficiale cu accesibilitate limitată, inclusiv după eliberarea, indiferent de motiv, din Serviciu. Divulgarea datelor și a informațiilor care le-au devenit cunoscute pe parcursul activității în Serviciu, cu excepția cazurilor prevăzute de legislație, este interzisă și se pedepsește conform legii.

Capitolul IV PROTECȚIA SOCIALĂ ȘI JURIDICĂ A ANGAJAȚILOR SERVICIULUI

Articolul 24. Protecția socială și juridică a angajaților Serviciului

(1) Protecția socială și juridică a angajaților Serviciului și membrilor familiilor lor este asigurată de stat.

(2) Protecția socială și juridică a ofițerului de informații și securitate este reglementată de Legea nr. 170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate.

(3) Protecția socială și juridică a salariaților civili este reglementată de Codul muncii și de alte acte normative ce conțin norme ale dreptului muncii.

(4) Informațiile privind angajații Serviciului care îndeplinesc sau au îndeplinit misiuni speciale privind asigurarea securității naționale în autorități publice sau persoane juridice naționale, în servicii speciale, autorități sau organizații străine, grupări sau organizații criminale constituie secret de stat și pot fi făcute publice numai în cazurile prevăzute de legislație și numai cu acordul angajatului.

(5) Perioada îndeplinirii de către angajații Serviciului a misiunilor speciale legate de asigurarea securității naționale, precum și de executarea obligațiilor de serviciu în alte condiții ce periclitează viața și sănătatea lor, se include în vechimea în muncă generală, în vechimea în muncă specială, în stagiul de cotizare, precum și în stagiul ce acordă dreptul la spor pentru vechime în muncă, în conformitate cu legislația.

Capitolul V PERSOANELE CARE COLABOREAZĂ CONFIDENȚIAL CU SERVICIULUI

Articolul 25. Persoanele care colaborează confidențial cu Serviciului

(1) Persoanele care colaborează confidențial cu Serviciul au dreptul:

- a) să încheie cu Serviciul, în cazurile prevăzute de actele normative ale Serviciului, contracte de colaborare confidențială;
- b) să primească de la ofițerii de informații ai Serviciului explicații ce țin de atribuțiile, drepturile și obligațiile lor;
- c) să utilizeze, în scopuri conspirative, acte de identitate cifrate;
- d) să primească recompensă;
- e) să fie despăgubite pentru daunele aduse sănătății sau bunurilor lor în legătură cu faptul colaborării cu Serviciul.

(2) Persoanele care colaborează confidențial cu Serviciul sunt obligate:

- a) să respecte clauzele contractului sau înțelegerii de colaborare cu Serviciul;
- b) să îndeplinească misiunile date de Serviciu, îndreptate spre realizarea obligațiilor ce le revin;
- c) să nu admită prezentarea premeditată a informațiilor incomplete, neobiective, false sau calomnioase;
- d) să nu divulge informațiile atribuite la secret de stat, precum și alte date de care au luat cunoștință în legătură cu colaborarea sau care rezultă din procesul de colaborare cu Serviciul.

(3) Serviciul asigură respectarea clauzelor contractului sau înțelegerii de colaborare și protecția datelor cu caracter personal ale persoanelor care colaborează confidențial cu Serviciul. Informațiile privind persoanele care colaborează sau au colaborat cu Serviciul confidențial constituie secret de stat și nu pot fi divulgate, decât cu acordul scris al acestor persoane și numai în cazurile prevăzute de legislație.

(4) Formele de colaborare cu Serviciul sunt reglementare prin acte normative departamentale.

Articolul 26. Garanțiile sociale și juridice ale persoanelor care colaborează confidențial cu Serviciul

(1) Protecția socială a persoanelor care colaborează (au colaborat) confidențial cu Serviciul în procesul realizării activității acestuia se efectuează în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

(2) Persoanelor care colaborează confidențial cu Serviciul li se acordă, prin intermediul acestuia, recompense din bugetul de stat.

(3) În cazul intentării unui proces în privința persoanei care colaborează (a colaborat) confidențial cu Serviciul, în legătură cu faptul colaborării, Serviciul îi acordă/asigură asistența juridică gratuită, în conformitate cu actele normative ale Serviciului, cu excepția cazului în care acțiunea în justiție a fost inițiată la cererea sa.

(4) Dacă viața, respectiv securitatea personală sau a proprietății persoanelor care colaborează (au colaborat) confidențial cu Serviciul sau ale membrilor familiilor acestora sunt puse în pericol, Serviciul va acorda asistență juridică gratuită, alt sprijin și protecție în scopul înlăturării pericolului.

(5) Viața și sănătatea persoanelor care colaborează confidențial cu Serviciul, trimise peste hotarele Republicii Moldova, sunt supuse asigurării obligatorii de stat, în conformitate cu actele normative ale Serviciului.

(6) În cazul decesului persoanei care colaborează confidențial sau a unui membru al familiei lui, în legătură cu misiunile realizate în procesul colaborării confidențiale cu Serviciul, statul își asumă cheltuielile pentru pregătirea și

transportarea corpului neînsuflețit la locul înmormântării, menționat în testament sau indicat de rudele apropiate (în cazul lipsei acestora – de către conducerea Serviciului), precum și cheltuielile ce țin de înmormântare.

(7) Statul este obligat, în orice circumstanțe, să contribuie la eliberarea persoanelor care colaborează (au colaborat) confidențial cu Serviciul și a membrilor familiilor lor reținuți, arestați sau condamnați peste hotarele Republicii Moldova în legătură cu îndeplinirea sarcinilor/misiunilor încredințate de Serviciu.

(8) Persoanele care colaborează (au colaborat) confidențial cu Serviciul pot fi înaintate pentru decorare cu distincții de stat ale Republicii Moldova în modul stabilit de lege.

Capitolul VI

ASIGURAREA INFORMAȚIONALĂ, FINANCIARĂ ȘI TEHNICO-MATERIALĂ A SERVICIULUI

Articolul 27. Asigurarea informațională a Serviciului

(1) Pentru realizarea atribuțiilor sale, Serviciul poate să creeze și să exploateze sisteme informaționale, rețele de comunicații electronice, resurse informaționale și baze de date pe platforme tehnologice proprii, precum și mijloace de protecție a informațiilor, inclusiv de protecție criptografică și tehnică.

(2) În interesul asigurării securității naționale, Serviciul, în modul stabilit de legislație, are drept de acces, gratuit, la sistemele informaționale, rețelele de comunicații electronice, la resursele informaționale și bazele de date ale organelor de ocrotire a normelor de drept, autorităților publice, întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor, indiferent de tipul de proprietate.

Articolul 28. Mijloacele de înarmare și echipare a Serviciului

(1) Serviciul elaborează, creează, achiziționează și utilizează mijloace de înarmare și echipare, inclusiv mijloace tehnice speciale și de altă natură, procură și folosește armamentul de luptă intrat în dotarea Serviciului, precum și alt armament și muniții destinat necesităților sale.

(2) Vânzarea, transmiterea, scoaterea de pe teritoriul Republicii Moldova și introducerea pe teritoriul ei a mijloacelor de înarmare și echipare, inclusiv a celor tehnice speciale, precum și a altor mijloace, a armelor de foc și munițiilor pentru ele, pentru folosire în activitatea Serviciului, se efectuează în modul stabilit de legislație.

Articolul 29. Asigurarea financiară și tehnico-materială a Serviciului

(1) Finanțarea și asigurarea tehnico-materială a Serviciului se efectuează din bugetul de stat în condițiile prevăzute de legislație. Serviciul poate beneficia de donații și granturi, inclusiv prin programe de asistență financiară externă.

(2) Bunurile Serviciului, inclusiv clădirile, construcțiile, utilajele, create sau care vor fi create, procurate sau care vor fi procurate din contul mijloacelor bugetului de stat, precum și al altor mijloace, sunt proprietate publică a statului.

(3) Serviciul poate deține un fond locativ de serviciu, utilizat în condițiile stabilite de legislație.

Capitolul VII

CONTROLUL ASUPRA ACTIVITĂȚII SERVICIULUI

Articolul 30. Controlul asupra activității Serviciului

(1) Controlul asupra activității Serviciului este exercitat de Parlament, Procuratura Generală și instanțele judecătorești, în limita competenței lor.

(2) Serviciul prezintă, în modul stabilit, anual și în caz de necesitate, la cerere, Parlamentului și Președintelui Republicii Moldova rapoarte privind desfășurarea activității sale.

(3) Auditul public extern al activității financiare a Serviciului este exercitat de Curtea de Conturi.

Articolul 31. Controlul parlamentar

(1) Controlul parlamentar asupra activității Serviciului se efectuează de către Subcomisia pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului din cadrul Comisiei pentru securitatea națională, apărare și ordine publică (în continuare Subcomisia), conform regulamentului aprobat prin hotărâre a Parlamentului.

(2) Membrii Subcomisiei pot avea acces la informațiile atribuite la secret de stat în condițiile Legii cu privire la secretul de stat, cu excepția dosarelor speciale, informațiilor privind operațiunile în derulare, identitatea persoanelor care colaborează sau au colaborat confidențial cu Serviciul, persoanelor care activează sub acoperire, făcând parte din personalul criptic sau având misiuni specifice care necesită nedivulgarea identității.

(3) Deputații în Parlament, inclusiv care, în baza interpelărilor, primesc informații de la Serviciu, poartă răspundere, în condițiile legii, pentru divulgarea informației atribuite la secret de stat.

Articolul 32. Controlul exercitat de procuror

(1) Controlul exercitat de procuror se efectuează de către procurori din cadrul Procuraturii Generale, special împuterniciți în acest sens de către Procurorul General.

(2) Informațiile privind organizarea, formele, tactica, metodele și mijloacele de desfășurare a activității Serviciului nu fac obiectul controlului procurorului.

Capitolul VIII

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 33.

(1) Directorul Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova și directorul adjunct al Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova, de la data intrării în vigoare a prezentei legi, continuă să exercite atribuțiile până la încetarea mandatului, conform prevederilor prezente legi.

(2) Prezenta lege intră în vigoare în termen de o lună din data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(3) La data intrării în vigoare a prezentei legi, Legea nr. 753 din 23 decembrie 1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr. 156, art. 764), cu modificările și completările ulterioare, se abrogă.

Articolul 34

Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

- a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;
- b) va elabora actele normative necesare pentru executarea prezentei legi;
- c) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Notă Informativă la proiectul Legii privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului

Proiectul Legii privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova este elaborat în scopul perfecționării cadrului normativ ce vizează serviciul de *intelligence* național. Noua lege are menirea de a asigura independența Serviciului, stabilirea misiunii, definirea funcțiilor de coordonare și evaluare a activității SIS, exercitate de către Președintele Republicii Moldova, revizuirea mandatului conducerii Serviciului, concretizarea atribuțiilor, etc.

Principalele prevederi și elementele noi

Proiectul este divizat în opt capitole, care includ:

- I. Dispoziții Generale;
- II. Atribuțiile, direcțiile de activitate, obligațiile și drepturile Serviciului;
- III. Organizarea activității, conducerea și personalul Serviciului;
- IV. Protecția socială și juridică a angajaților Serviciului;
- V. Persoanele care colaborează confidențial cu Serviciului;
- VI. Asigurarea informațională, financiară și tehnico-materială a Serviciului;
- VII. Controlul și supravegherea activității Serviciului, și
- VIII. Dispoziții finale și tranzitorii.

Proiectul stabilește **statutul juridic** al Serviciului - *autoritatea publică autonomă specializată în domeniul asigurării securității naționale*.

În vederea asigurării independenței în activitatea Serviciului, în proiect au fost incluse principiile de care se conduce SIS în activitatea sa: *independenței și imparțialității, neutralității politice, continuității și consecvenței*.

De asemenea, sunt **reglementate detaliat atribuțiile, obligațiile și drepturile Serviciului**.

În acest context, au fost stabilite **categoriile de fapte, riscuri și amenințări ce prezintă un pericol deosebit pentru securitatea națională**. S-au reglementat detaliat categoriile de infracțiuni a căror prevenire și contracarare este atribuită Serviciului și care vor putea fi constatate de către acesta în conformitate cu prevederile art. 273 al Codului de procedură penală. Au fost incluse alte atribuții, prevăzute de actele legislative/normative în vigoare (spre exemplu Legea nr. 271-XVI din 18.12.2008 privind verificarea candidaților și titularilor la funcții publice, Legea nr. 245-XVI din 27.11.2008 cu privire la secretul de stat, Legea nr. 91/2014 privind semnătura electronică și documentul electronic, etc.), exercitate la moment de către Serviciu.

Este de menționat, că au fost stabilite Serviciului **atribuții în domeniul asigurării securității misiunilor diplomatice și oficiilor consulare** ale Republicii Moldova de peste hotare și a personalului acestora. Acest domeniu este extrem de important, însă, destul de vulnerabil la moment. Aceasta, deoarece, pe lângă măsurile de pază fizică, aceste instituții au nevoie de protecție împotriva acțiunilor subversive

ale serviciilor speciale străine, adică, asigurarea contrainformativă a acestora, inclusiv a personalului. Concomitent, urmează a se implementa măsuri de protecție a secretului de stat, securitate internă, securitate a mijloacelor de comunicare, precum și de instruire a personalului cu privire la modalitățile de protejare de acțiunile subversive ale serviciilor speciale străine.

SIS urmează să desfășoare ¹*activitate informativă externă* și ²*activitate contrainformativă* – reglementate detaliat în proiectul Legii privind activitatea contrainformativă și activitatea informativă externă; ³ *activitate specială de investigații*, în conformitate cu prevederile Legii nr. 59 din 29.03.2012 privind activitatea specială de investigații; precum și ⁴*alte activități*, care nu cad sub incidența celor enunțate mai sus, dar care rezultă din atribuțiile Serviciului și sunt reglementate de legislație. Spre exemplu, în domeniul protecției secretului de stat, Serviciul, potrivit Legii nr. 245-XVI din 27.11.2008 și Hotărârii Guvernului nr. 1176 din 22.12.2010, efectuează activități de control în cadrul autorităților publice și a altor persoane juridice, examinează și avizează Nomenclatoarele funcțiilor care necesită acces la secretul de stat, formulează concluzii cu privire la posibilitatea sau imposibilitatea de a acorda cetățeanului dreptul de acces la secretul de stat, organizează și coordonează activități de instruire a Subdiviziunilor de protecție din cadrul autorităților publice și a altor persoane juridice, etc. Ori, cum ar fi atribuțiile în domeniul asigurării funcționării și securității sistemelor guvernamentale de comunicații electronice (Hotărârea Guvernului nr. 735 din 11.06.2002) – conectarea sistemelor respective, asigurarea funcționalității și securității lor, înlăturarea defectiunilor, dezvoltarea și modernizarea acestora, etc.

Având în vedere că Serviciul *organizează și execută activități pentru culegerea, verificarea, evaluarea, păstrarea și valorificarea informațiilor necesare cunoașterii, prevenirii și contracarării oricăror acțiuni care constituie sau ar putea constitui riscuri și amenințări la adresa securității naționale* proiectul stabilește, **categoriile de beneficiari legali ai informațiilor** respective, care, în limita competențelor ce le revin, urmează să întreprindă măsurile de rigoare în vederea neadmiterii prejudicierii intereselor și/sau securității naționale.

Reieșind din rolul activității Serviciului de *prevenire* a consecințelor nefavorabile la adresa securității naționale, a fost reglementat mai detaliat institutul de „**avertisment oficial**”. La moment, această măsură este prevăzută de art. 10 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 753-XIV din 23.12.1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova și art. 9 lit. p) din Legea nr. 619-XIII din 31.10.1995 privind organele securității statului.

În ce privește organizarea SIS, reieșind din specificul activității și competența teritorială de nivel național, acesta este format din aparat central și organe teritoriale.

Proiectul menține situația existentă privind aprobarea **efectivului Serviciului de către Parlament, iar a structurii de către colegiul Serviciului**. Totodată, se stabilește că efectivul Serviciului în perioadele stărilor de asediu și de război, este aprobat de Președintele Republicii Moldova, la propunerea directorului Serviciului și este atribuit la secret de stat.

La moment, Legea nr. 753-XIV din 23.12.1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova reglementează foarte vag aspectele legate de mandatul conducerii Serviciului. Având în vedere că necesitatea asigurării

independenței în activitate a Serviciului, implică nemijlocit și independența în activitate a conducerii acestuia, în proiect au fost reglementate detaliat **condițiile de numire în funcție, încetare și suspendare a mandatului** directorului Serviciului, precum și **atribuțiile** acestuia.

Concomitent, în scopul asigurării unui echilibru între cerințele stabilite pentru funcția de director al Serviciului și responsabilitățile pe care le implică mandatul acestei funcții de demnitate publică, proiectul instituie drept garanții, inclusiv principiile **independenței în exercitarea mandatului și inamovibilității** pe durata acestuia.

Pe lângă mandatul directorului Serviciului, la fel de superficial, este actualmente reglementat, de Legea nr. 753/1999, și **mandatul directorilor adjuncți**. De aceea, se propune includerea în proiect a unor reglementări în acest sens.

La fel, a fost stabilit **statutul juridic al Institutului Național de Informații și Securitate** - o subunitate a Serviciului care realizează instruire specializată în scopul formării profesionale inițiale și continue și recalificării angajaților Serviciului în domeniul securității naționale, precum și efectuării cercetărilor științifice în domeniul dat. În acest context, este de relevat că Institutul nu va face parte din sistemul național de învățământ și educație, nu va fi supus dispozițiilor în vigoare cu privire la autorizarea de funcționare provizorie și acreditarea instituțiilor de învățământ și celor privind sfera științei și inovării.

În proiect se reglementează să **statutul Biroului de Curieri Speciali**, din subordinea SIS, prin intermediul căruia Serviciul exercită atribuțiile privind curieratul diplomatic și curieratul special

Având în vedere specificul activității Serviciului, riscurile pe care le implică activitatea de contrainformații și informații externe, proiectul stabilește un șir de **garanții pentru persoanele care colaborează (au colaborat) confidențial cu Serviciul**.

Un aspect aparte, reglementat de proiect, vizează **controlul exercitat asupra activității Serviciului** - de Parlament, Procuratura Generală, instanțele judecătorești și auditul public extern al activității financiare, exercitat de Curtea de Conturi. În acest sens, s-au stabilit reglementări ce vizează obiectul controlului, limitele acestuia, precum și aspecte cu privire la protecția informației atribuite la secretul de stat, în cadrul efectuării controlului asupra activității SIS.

Proiectul, de asemenea, include prevederi referitoare la: respectarea drepturilor și libertăților omului în activitatea Serviciului, accesul cetățenilor la informația privind activitatea acestuia, protecția informațiilor referitoare la activitatea SIS, cooperarea cu instituții din țară și din străinătate, personalul Serviciului, asigurarea informațională, financiară și tehnico-materială.

Urmează de menționat că, elaborarea proiectului de Lege privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, a fost examinată practica/legislația în domeniu a altor state cum ar fi: Germania, Franța, România, Ucraina, Lituania, Polonia, Cehia, Slovacia, Serbia, etc.

De asemenea, a fost efectuat un schimb de informații privind problematica vizată cu colegii din Franța, România, Marea Britanie, Polonia și Germania.

Totodată, s-a ținut cont de recomandările expuse în Avizul comun al Comisiei de la Veneția, al Direcției societatea informațională și combaterea criminalității și al

Direcției drepturile omului (DDO) din cadrul Direcției generale drepturile omului și statul de drept a Consiliului European, pe marginea proiectului de Lege nr. 281 pentru modificarea și completarea legislației moldovenești cu privire la așa-numitul „Mandat de securitate”, din martie 2017.

Suplimentar, se preconizează consultarea proiectului vizat cu experții Comisiei de la Veneția în vederea obținerii unui aviz din partea Comisiei.

Fundamentarea economico-financiară și impactul de reglementare

Implementarea proiectului vizat se va efectua în limita mijloacelor financiare prevăzute în bugetul de stat pentru Serviciu, urmând a fi incluse cheltuielile aferente, anual, la elaborarea proiectului bugetului de stat.

Proiectul nu instituie prevederi care ar reglementa activitatea de întreprinzător.

**Deputat în Parlament
Lilian CARP**

